

ANMELDELSER

PAMJATI AKADEMIKA M. A. MENSIRA. Isdateljstvo Akademii Nauk SSSR, Moskva-Leningrad 1937. (Mindeskrift for Professor M. A. MENZBIER. Udgivet af Videnskabernes Akademi, Moskva-Leningrad 1937). 360 pp. Pris: 25 Rubler.

Den 10. Oktober 1935 døde — 80 Aar gammel — Ruslands mest populære Ornitolog af den ældre Generation, Zoologiprofessoren ved Moskva-Universitetet MICHAEL ALEKSANDROVITSCH MENZBIER. Af hans 116 Publikationer er af Ornitologerne mest kendt og skattet: "Die Zugstrassen der Vögel im Europäischen Russland" (Bull. Soc. Nat. Moscou 1886); "Ornithologie du Turkestan et des pays adjacents" (Moscou 1888); "Pticy Rossii" (Ruslands Fugle, 2 Bd., ca. 2000 pp., Moskva 1895); "Ochotničji i promyslovyje pticy Rossii" (Ruslands Jagtfulge, 2 Bd., ca. 1000 pp., Moskva 1900); "Pticy" (Fugle, 1230 pp., St. Petersburg 1904); "Zoologičeskije učastki Turkestanskogo kraja" (Zoologiske Distrikter i Turkestan, Moskva 1914); "Aves, Bd. VI, Falconiformes" (Petrograd 1916).

I Anledning af Prof. MENZBIER's Død blev der udgivet et omfangsrigt Mindeskrift med Bidrag af en Del af hans mange Elever. Da disse tilhører forskellige zoologiske Specialer er Bogens Indhold meget broget, dog har omtrent Halvdelen af de 22 Artikler Tilknytning til Fugle. Vi nævner her kun disse sidste:

G. DEMENTJEV giver en Oversigt over Prof. MENZBIER's Gerning og hans videnskabelige Arbejder. D. DEJNEGA og A. KOTS karakteriserer ham som Lærer og beskriver hans Arbejde for Samfundet.

G. GLADKOV skriver om Fuglenes Træk især med Hensyn til fænologiske Fænomener (p. 69—92 og kort engelsk Resumé).

G. DEMENTJEV foretager en Analyse af de vigtigste avifaunistiske Elementer i det østlige Palæarktisk (p. 93—128 og kort eng. Res.).

S. KISELEVA giver en interessant sammenlignende-anatomisk Studie over Fuglenes Næsehuler (p. 175—210).

A. TH. KOTS skriver om homologe Rækker i Farveaberrationerne hos Tetraonidae og Phasianidae (p. 211—231 og engelsk Resumé). Det drejer sig i Hovedsagen om en Analyse af et meget stort Materiale af forskellige Farve-Abnormiteter hos Urfuglen og Hjerpen, som blev samlet i Løbet af 40 Aar paa Torvene i St. Petersburg og Moskva (Konservator F. LORENZ' Samling).

L. A. PORTENKO skriver om Nordøstasiens Ornitogeografi i Forhold til Landskabernes Egenart (p. 379—408, engelsk Resumé paa 4 Sider).

A. SUDILOVSKAJA belyser Kashgariens ornitografiske Forhold og den faunistiske Forbindelse med Mongoliet (p. 481—502, eng. Res.).

I. SUSLOVA bringer ornitologiske Iagttagelser fra den sydlige Skovgrænse i Vestrusland (p. 503—550).

A. FORMOSOV giver en interessant Afhandling om Svømmefuglenes økologiske Forhold i det nordlige Kasachstan (Kirgisersteppen) (p. 554—596, engelsk Resumé paa 2 Sider).

G. SCHESTAKOVA skriver om Værlingernes Systematik og Slægtskabsforhold. Et meget værdifuldt og interessant Materiale paa Basis af indgaaende Kranieudier (p. 597—636, udførligt engelsk Resumé paa 8 Sider).

HANS JOHANSEN.

BJULLETENJ MOSKOVSKOGO OBČESTVA ISPYTATELEJ PRIRODY (Bulletin de la Société des Naturalistes de Moscou, Sect. biologique), **51**, 1, 1946, Moskva. 110 pp. Pris: 20 Rubler.

Det nyeste her til Landet ankomne Hefte af Moskva Naturforskerforenings Tidsskrift er tilegnet 10-Aars Mindet for Prof. M. A. MENZBIERS Død (se ovenstaaende Anmeldelse), og indeholder udelukkende ornitologiske Arbejder.

De første 4 Artikler af Prof. SELINSKI, Prof. OGNEV, Prof. PUSANOV og S. SOBOLJ omtaler igen Prof. MENZBIERS Virksomhed og hans store Betydning for Zoologiens Udvikling i Rusland. Derefter følger en Række ornitologiske Artikler, som ogsaa har Interesse for udenlandske Læsere:

N. A. GLADKOV, om Vindens Betydning for Fuglenes Flugt (p. 45—49 med kort engelsk Resumé).

G. P. DEMENTJEV, om Falkenes funktionel-morfologiske Karakteristik (p. 50—61, fransk Resumé). Et værdifuldt Bidrag til Slægten *Falco's* Osteologi.

K. A. VOROBYEV, Oplysninger om Frankolinens (*Francolinus francolinus*) Biologi og dens Udbredelse i det sydlige Turkmenien (p. 62—68). Foruden biologiske Iagttagelser findes der ogsaa interessante Oplysninger om Jagten. Det viser sig, at man kan tage Fuglen med Hænderne, naar man har jaget den paa Vingerne et Par Gange, da den ikke taaler at flyve ret længe. I systematisk Henseende er det bemærkelsesværdigt, at Forfatteren ikke kan godkende de af BUTURLIN beskrevne Racer *caucasica* og *zarudnyi*.

E. P. SPANGENBERG, nogle økologiske Faktorer for Trappens Yngleforekomster (p. 69—72, kort engelsk Resumé).

S. U. STROGANOV, Oplysninger om Tadjikistan-Fasanens (*Phasianus chrysolmelos bianchi* But.) Ynglebiologi (p. 73—86, kort engelsk Resumé). Meget interessante og omhyggelige Iagttagelser over denne hidtil meget lidt kendte Form.

P. N. MEKLENBURZEV, Overvintrende og gennemtrækkende Fugle i de østlige Pamirbjergene (p. 87—110). Iagttagelserne er udført fra 1. 11. 1936 til 12. 7. 1937, og der anføres 73 Arter med korte Bemærkninger.

HANS JOHANSEN.

WALTER E. HIGHAM: Birds in Colour. (With 89 colour photographs by the author). — COLLINS, London 1946. Pris: 25 s.

En smukt udstyret Bog og et godt Bidrag til den lettere engelske Fuglelitteratur. Forf. er en ivrig og begejstret Fotograf, og Billederne er gennemgaaende gode, for manges Vedkommende udmærkede. Visse af Fotografierne er dog noget uskarpe. Endvidere lader Farvetekniken endnu noget tilbage at ønske; saaledes er de blaa Farver ofte for fremtrædende. Billederne er imidlertid instruktive og lærerige, og Forf.s Arbejde

med at fremskaffe dem maa værdsættes. Især skal nævnes Serier af Stor Regnspove paa Reden med Æg og af Dværkfalk med Unger. Fremdeles er der Grund til at fæste sig ved Billederne af følgende Arter, der kan have stor Interesse for danske Ornithologer: Purpurhejre, Sølvhejre, Dværghejre, Skestork, Hjejle, Stylteløber, Ride, Isfugl, Hærfugl, Pirol, Markpiber og Gulhovedet Vipstjert. De fleste af Fotografierne er taget i England, men en Del er hentet i Holland og Ungarn, og et enkelt Objekt (Brun Pelikan) hører hjemme i Amerika.

Teksten hører just ikke til den tungt fordøjelige Kost. Den og Farvetavlerne kunde uden Skade være sammenarbejdet noget bedre. I forskellige Kapitler gør Forf. Rede for, hvordan han blev Fuglefotograf; han giver en Række praktiske Oplysninger og fortæller om Fugleiagttagelser hjemme og paa Rejser. Til Slut gives korte Beskrivelser og biologiske Omtaler af en Række Fuglearter, man kan træffe i engelske Haver og Parker.

LØPP.

OLIVIER MEYLAN & WERNER HALLER: Artliste der schweizerischen Vögel. — Die Vögel der Heimat, **16**, Nr. 7, April 1946, p. 129—179. Aarau. Pris: 1,50 Schw. Fr.

Et udmærket og overskueligt Arbejde, særdeles nyttigt for enhver, der ønsker en kort og paalidelig Oversigt over Sammensætningen af den schweiziske Fuglefauna. Efter en Indledning paa 3 Sider nævnes den vigtigste faunistiske Litteratur vedrørende Landets egne saavel som Nabolandenes Fugle. Derefter følger Hovedlisten, der omfatter 331 Arter, hvoraf 325, hvis Forekomst i Schweiz er tilstrækkeligt godtgjort, er forsynet med Nummer. De resterende 6 Arter er fra paalidelig Kilde meldt fra Landet, men helt gyldigt Bevis foreligger ikke. Omtales to Underarter af samme Art, er kun den først nævnte forsynet med Nummer. Ved hver Form har man i faa Ord gjort Rede for den paagældende Fugls Forekomst som Ynglefugl, Trækgæst, tilfældig Gæst o. s. v. I en særlig "hypotetisk" Liste paa 3 Sider er samlet en Række Arter, som tidligere var optaget i schweiziske Faunalister med eller uden Forbehold, men hvis Forekomst paa schweizisk Omraade er tvivlsom eller usandsynlig; ved hver af disse Former gør Forff. deres tvivlende eller absolut afvisende Bemærkninger.

Alt i alt er dette Arbejde bygget efter lignende Principper som Fortegnelsen over Danmarks Fugle, udg. af D. O. F. 1946, og med speciel Glæde noterer Ref., at Forff. har valgt at ordne Materialet efter WETMORE'S System, der begynder med Lommerne.

To Maaneder efter Udsendelsen af den her refererede Fuglefortegnelse meddeltes det, at den ene af Listens Forfattere, OLIVIER MEYLAN, ganske uventet var afgaaet ved Døden 1. Maj, knapt 50 Aar gammel. Den schweiziske Ornithologi mistede med ham en af sine bedste Folk, men hans Minde vil leve blandt Ornithologer.

LØPP.

J. FISHER & H. G. VEVERS: The Breeding Distribution, History and Population of the North Atlantic Gannet (*Sula bassana*). Part I. A History of the Gannet's Colonies, and the Census in 1939. — The Journal of Animal Ecology, **12**, No. 2, 1943, p. 173—213, 10 Plancher, 5 Tekstfig. (Kort), 1 Tabel.

Part II. The Changes in the World Numbers of the Gannets in a Century. — *Ibid.*, **13**, No. 1, 1944, p. 49—62, 4 Tekstfig., 1 Tabel.

I D. O. F. T. **38**, 1944, p. 127 blev gjort opmærksom paa en foreløbig Meddelelse om de vigtige Undersøgelser, der i de senere Aar i England er foretaget over Sulernes Udbredning og Talforhold. Hovedafhandlingen, der kom under Krigen, er et meget smukt Arbejde, prydet med fortræffelige Fotografier fra Sulernes svært tilgængelige Ynglepladser i Storbritanien, mange optaget som Flyvebillede af Royal Air Force. Optællingerne har fordret et uhyre Arbejde og er udført med en forbilledlig Nøjagtighed. Tidligere kendtes kun den totale Bestand af enkelte sjældne Arter, der forekom paa meget begrænsede Omraader og som var truet med Udryddelse, f. Eks. den amerikanske Spætte, *Campephilus principalis* (ca. 24 Eksempl.), Trompetersvanen, *Cygnus buccinator* (ca. 250), Tranen *Grus americana* (under 200), Kalifornisk Grib, *Gymnogyps californianus* (ca. 45). Men der er ikke tidligere foretaget en Optælling af en saa udbredt og talrig Fugl som Sulen. Undersøgelsen, der ved Hjælp af 27 Medhjælpere foretoges i 1939, gav til Resultat, at der findes 82801 Ynglepar i Verden. Langt den største Koloni er den vestsotske Ø St. Kilda med 16900 Par, derefter følger Little Skellig udfor Irland med 9500 Par, tæt fulgt af Eldey udfor Reykjavik med 9328. Ialt findes 22 Kolonier, deraf 3 islandske og 1 færøisk. Sulernes Antal har gennem Tiderne for en stor Del været bestemt af den Grad, de har været udsat for Efterstræbelse fra Menneskets Side. For Hundrede Aar siden var Bestanden rundt regnet paa 170000 Par, hvoraf de to Tredjedele fandtes paa Bird Rocks i St. Lawrence Golfen. Paa Grund af hensynsløs Nedslagning dalede Tallet indtil det i 1894 naaede et Minimum af ca. 53000 Par, hvorefter det stadigt er steget, forarsaget af, at Ynglepladserne er blevet fredet eller Fangsten reguleret. Der skydes og fanges stadigt et stort Antal Suler, men ikke mere end Bestanden kan bære. Antallet af Kolonier stiger stadig. Af de 22 eksisterende Ynglepladser er i hvert Fald de 9, rimeligvis de 11, opstaaet i de sidste 100 Aar. Den sidste Forff. omtaler, er den i 1941 opdaagede Koloni paa Bacalieu Øen ved Newfoundland (beskrevet af H. S. PETERS, The Auk **59**, 1942 p. 100), men i 1946 fandtes yderligere to nye Kolonier, paa Channel Islands nordfor Frankrig, hvor der paa Skærene Ortac og Les Etacs ynglede resp. 250 og 200 Par (R. Dobson & R. M. Lockley, British Birds, **39**, 1946, p. 309). Sulen afgiver saaledes et godt Eksempel paa, at det ved Fredning og fornuftig Beskydning er muligt at bevare en Dyreart og endog faa den til at tiltage. Ved fortsat uhindret Forfølgelse vilde Sulen kunne dele Skæbne med Gejrfuglen, der forekom i omtrent de samme Omraader og optraadte i endnu større Tal.

Foruden selve Optællingerne og de historiske Oplysninger indeholder Afhandlingen et Væld af biologiske Oplysninger og er i høj Grad fængs-

lende og interessant Læsning, men det vilde føre for langt her yderligere at komme ind paa Forff.s meget resultatrige Undersøgelser. F. S.

A. LARSEN: Fortegnelse over Bøger og Afhandlinger om Bornholms Zoologi. — Bornholmske Samlinger, **30**, 1945, p. 151—169.

En nyttig Oversigt over den zoologiske Literatur om Bornholm, ordnet efter Dyregrupper, af hvilke Fuglene indtager den største Plads. Listen er meget omhyggelig ført, tager endog Jagt- og Dagbladsartikler med, men er for den ældre Tid ikke fuldstændig, saaledes mangler LIEBMANNS vigtige Notater om Fuglelivet paa Bornholm 1847, THURAS Beskrivelse af Christiansø m. m. Den foreliggende Fortegnelse giver dog en ganske god Oversigt over den efterhaanden meget omfattende Literatur om Bornholms Dyreliv. F. S.

TH. KJÆR: De store Vingefang. Iagttagelser over danske Storfugle. Med Fotografier af ARTHUR CHRISTIANSEN. (165 pp., mange Tekstfig.). — DET DANSKE FORLAG, København 1946. Pris: 9.50 Kr.

Det er en god Ide THORVALD KJÆR har haft, at skildre de store og sjældnere danske Fugle for derigennem at søge Interessen for dem vakt og Forstaaelsen for deres udsatte og vanskelige Stilling forøget. Til dette Brug er Bogen ganske ypperlig, prydet med et stort Udvalg af ARTHUR CHRISTIANSENS Billeder, og vel at mærke nogle af denne ypperlige Fuglefotografers bedste Billeder, og skrevet paa en letfattelig og flydende Maade uden Pretentioner, let fordøjelig for alle interesserede. Der er heller ingen Tvivl om, at denne Bog nok skal naa sit Maal, at vække Kærlighed til den danske Natur og dens særprægede befyldrede Skabninger. Følgende Arter skildres, hver i sit Kapitel: Skarven, Musvaagen, Duehøgen, Vandrefalken, Sort Stork, Fiskehejren, Skestorken, Graagaasen, Stor Skallesluger og Knobsvanen. Det bedste Billede er efter min Mening det af de lettende Knobsvaner over Væng Sø, der ogsaa efterhaanden er gengivet mange Steder, af KJÆR betegnet som "et typisk midtjydsk Stemningsbillede". Ja, man kommer i Stemning af denne Bog, der skildrer de smukkeste Egne af Danmark og de største og skønneste Fugle, vi har. Den, der søger noget Nyt i Bogen, bliver dog skuffet, den giver kun Forf.s egne Iagttagelser og Betragtninger, det faunistisk værdifulde kunde staa i et Par "Mindre Meddelelser" her i Tidsskriftet. Men KJÆR har heller ikke villet være original, han har villet lave Propaganda for Naturen, og det er lykkedes ham.

Bogen faas desværre ikke i de almindelige Boghandeler, men blot i Brugsforeninger og i Antikvariater samt ved Henvendelse til Forf.; Adr.: Stadion Allé 21, Aarhus. F. S.

H. L. LØVENSKIOLD: Håndbok over Norges Fugler. 1. Hefte. (XII + 148 pp., 20 Tekstfig.). — GYLDENDAL NORSK FORLAG, Oslo 1947. Pris: 6 n. Kr.

Den ornithologiske Forskning i Norge har, bortset fra Ringmærkningen, i de senere Aar ført en Dvaletilværelse. Norsk Ornitologisk Tidsskrift er for mange Aar siden stille sovet ind, Indsamlinger er ikke fore-

taget af Betydning de sidste halvt hundrede Aar, og man levede i det hele taget paa Traditionerne fra COLLETTS og BARTHS Tid — naturligvis bortset fra enkelte Undtagelser. En af disse Undtagelser er Forf. til den nye norske Fuglehaandbog, der tidligere har gjort sig fortjenstfuldt bemærket ved sin smukke Bog om det fredede Omraade Fokstumyren i Dovre og med flere mindre, faunistiske Arbejder. Det maa oprigtigt haabes, at den nye Haandbog vil tjene til at genoplive og sprede Interessen for Fugle i Norge, hvor saa meget ornithologisk Arbejde endnu er at gøre.

Haandbogen, der er planlagt at komme i 5 Hefter, er udmærket og klart disponeret efter de bedste Forbilleder. Hver Artsbeskrivelse rummer følgende Afsnit: Udseende, Kendetegn, Udbredelsesomraade, Forekomst i Norge, Opholdssted, Vandringer, Forplantning og Føde. Der er gode Bestemmelsesnøgler, og Bogen er let at finde sig til Rette i. De biologiske Afsnit er udtømmende og fyldige, her har vi gennem COLLETTS Undersøgelser et fyldigt Stof at øse af. Derimod er Angivelserne om Udbredelsen ofte ret løse, ligesom den geografiske Variation indenfor Arterne kun i ringe Grad, og ikke altid paa overbevisende Maade, er klarlagt. Forf. har været hæmmet af Mangel paa Materiale, idet ordentlige Skindsamlinger ikke findes i Norge. Det er glædeligt, at LØVENSKIOLD nu vil begynde en systematisk Indsamling i hele Landet og til Foraaret starter i Vestnorge. I det hele taget viser Bogen, hvor meget der endnu er at gøre i Norges lange, udstrakte Land. Kun i faa af Landets Fylker kender vi Fuglelivet virkelig til Bunds; om visse Omraader, f. Eks. det mellem Trondheim og Bodø ved vi næsten ingenting. Men der er vel næppe Tvivl om, at nærværende udmærkede Haandbog vil animere norske Ornithologer til at foretage Undersøgelser og Indsamlinger rundt om i Landet, og i det nystiftede norske Zoologselskabs paatænkte Tidsskrift vil der da sikkert være Publikationsmuligheder, nu hvor et ornithologisk Tidsskrift mangler.

Set fra en Systematikers Standpunkt kan der gøres en Del Indvendinger. Det er forkert, at den nordlige Skadeform *Pica pica fennorum* Lönnberg ikke er regnet som norsk Fugl med Sikkerhed. Den findes op til den norske Grænse fra Härjedalen og mod Nord og er indsamlet f. Eks. ved Abisko ligeved Grænsen, saa der er ingen Tvivl om, at det er den, der forekommer i hvert Fald i Finmarken, selvom der ikke foreligger norsk Materiale derfra endnu. Der burde ogsaa være givet en Beskrivelse af denne i Nordnorge saa hyppige Fugl, saa interesserede kunde bestemme eventuelle nedlagte Skader til Race. Graasiskenformerne er stedmoderligt behandlede, baade hvad Udbredelse og Beskrivelse angaar. For *exilipes* Vedkommende burde det korte men kraftige Næb være nævnt som et godt Kendetegn til Adskillelse fra *flammea*. HOMEYERS *C. f. pallescens*, beskrevet fra Nordnorge, nævnes slet ikke; den er fornylig blevet diskuteret af PAYN i Bull. B. O. C. 67, 1947, p. 41. Kvækerfinken skal have ternært Navn, da den østsibiriske Bestand kan afsondres som en særlig Form. Forf. afsondrer uden nogen Dokumentation de norske Skærpihere som *Anthus spinoletta petrosus* (Montagu), der ellers forekommer paa de britiske Øer. Det er dog tvivlsomt, om dette er rigtigt, snarere maa man

kalde den vestnorske Form for *A. s. schiøleri* Christiani, idet den synes at være en svagt differentieret Melleform mellem *petrosus* og *littoralis* Br. I den nyeste Oversigt over Skærpiberens geografiske Former (CLANCEY, Bull. B. O. C. **62**, 1942, p. 67) siger Forf. desværre, at han paa Grund af manglende Materiale fra Norge ikke har været i Stand til at placere den derværende Bestand subspecifisk. Det er ikke rigtigt, at disse Former er identiske i Vinterdragt: Jeg har undersøgt en lang Serie (11 Stk.) i frisk Dragt fra Frøya udfor Trondheimsfjorden, og den viser, at Fuglene her er gennemgaaende mørkere, ligesom de er gennemsnitligt lidt større, end typiske *littoralis*.

Man kan altsaa nok indvende et og andet, der viser, at Forf. ikke er tilstrækkelig trænet i disse Spørgsmaal endnu, ligesom man ofte synes at spore, at Teksten holder sig lidt for slavisk til de store udenlandske Haandbøger. Ogsaa de fleste af Illustrationerne stammer derfra, og det burde være bemærket. Man savner i Angivelserne over den almene Udbredelse mere fyldige Henvisninger til Forholdene i Nabolandene, særligt i Sverige, idet dette dog maa antages i høj Grad at være af Interesse for norske Ornithologer; de fleste Arter har dog en Udbredelse paa begge Sider af Kølen, men ikke altid parallel. Men disse Indvendinger kan ikke formindske Indtrykket af, at vi nu har faaet en moderne og paalidelig Haandbog over de norske Fugle, og man maa ønske Forf. Held og Lykke med den store Opgave han har sat sig, at gennemføre en tidssvarende faunistisk og zoogeografisk Undersøgelse af den norske Fugleverden. Hans Haandbog vil tjene til at skaffe ham mange nye Medarbejdere og vil være disse en god Vejleder.

F. S.

A. BERNHOFT-OSA: Engelsk Gulerle, en ny rugefugl for Norge. — *Naturen*, **70**, 1946, p. 317—18. Bergen.

Ved Orrevatnet paa Jæren fandtes 1946 3 Par *Motacilla flava flavissima* ynglende indenfor en Radius af 1 km. Paa samme Lokalitet fandtes paa Enge og Tørvemoser flere Par alm. Gule Vipstjerter. Den 7. Juli havde *flavissima* udføjne Unger, der sammen med de gamle holdt til i Kartoffelmarkerne. Denne vesteuropæiske Form var kun 3 Gange tidligere truffet i Norge; jfr. D. O. F. T. **40**, 1946, p. 71.

F. S.

W. H. R. LUMSDEN & A. J. HADDOW: The Food of the Shag (*Phalacrocorax aristotelis*) from the Clyde Sea Area. — *The Journal of Animal Ecology*, **15**, No. 1, 1946, p. 35—42, 1 Tekstfig.

Topskarvens Føde er ikke tidligere blevet ordentlig undersøgt. Her foreligger nu en Maveundersøgelse af 81 Eksemplarer nedlagt i Firth of Clyde. De undersøgte Fugle indeholdt Rester af over 900 Fisk hørende til mindst 20 Arter, hvis Otolither fandtes i stort Tal. Desuden var Krebsdyr ikke ualmindelige, og store Børsteorme fandtes nu og da. De almindeligste Fødefisk var Tobiser, Kutlinger, Tangspræl, Naalefisk, Ulke, Havkarudser og Smaatorsk tilhørende Lubbe og Sej. Føden udgøres altsaa i det væsentlige af økonomisk værdiløse Fisk, og den Skade, Topskarven

gør paa Fiskeriet er saaledes ganske underordnet. Det fremgaar af den nævnte Artsliste, at den fortrinsvis tager Bundfisk, omend ogsaa i nogen Grad Overfladefisk.

F. S.

SHERMAN STRONG HAYDEN: *The International Protection of Wild Life.* (246 pp.). — COLUMBIA UNIVERSITY PRESS, New York 1942.

Enhver naturinteresseret har sikkert spurgt sig selv om, hvad der fra Samfundets og Lovgivningsmagtens Side gøres for at bevare de forefindende Naturværdier. Ved Hjælp af den moderne Teknik er vor Tids Mennesker overalt i Verden ved at trænge den oprindelige Natur tilbage efter en Maalestok som ingensinde før. Hvis der ikke gøres noget radikalt, vil store Dele af Dyreverdenen i Løbet af de næste Aartier bukke under. De store Dyr er allerede forsvundet næsten universelt undtagen i Afrika. I Europa findes Urskov praktisk talt ikke mere, og uberørt Natur træffer man her praktisk talt kun i de arktiske Egne. Paa denne Baggrund kan HAYDENS Bog gøre Krav paa Interesse i vide Kredse. Han forsøger en Diskussion af det internationale Fredningsarbejde og en Vurdering af de Resultater, der er naaet. Internationalt Samarbejde paa dette Omraade er nødvendigt, hvor det gælder Trækfugle og større, vandrede Pattedyr (og Fisk, kunde man tilføje), og der gøres derfor Rede for Fredningsbestemmelserne baade i Amerika og i Europa, endvidere for Fredningsbestemmelserne for Hvaler og Pelssæler. Særlige Kapitler omhandler Oprettelsen af de store Reservater i Amerika og Europa.

Billedet, som det i Dag tager sig ud for den, der objektivt forsøger at betragte Forholdene udfra Haabet om at bevare de endnu eksisterende ejendommelige Faunaelementer, er ret trøstesløst. Er det muligt, spørger man, at Fornuften vil sejre i denne forvirrede Verden, at Havesyge og hensynsløs Rovdrift ikke skal ødelægge hvad der findes og gennem Totaludryddelse umuliggøre fremtidig Udnyttelse af de paagældende Naturværdier. HAYDEN mener, at den eneste Maade man til syvende og sidst kan opnaa noget paa, er gennem en Mentalitetsændring hos større Kredse af Befolkningen. Den grandiose Ødelæggelsestrang og immense Taabelighed, som man i disse Aar har været Vidne til, gør en dog ikke til Lysseer hverken paa dette eller andre Omraader.

F. S.